

205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet

a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről

A Kormány a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 96. §-ában kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

1. *a vevő ügyfele*: olyan, a megállapodásban részt nem vevő vállalkozás, amely a megállapodásban részt vevő vevőtől vásárol szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást;

2. *kapcsolt vállalkozás*: olyan vállalkozás,

a) amelyben a megállapodásban részt vevő vállalkozás közvetlenül vagy közvetve

aa) rendelkezik a szavazati jogok több mint felével,

ab) jogosult a felügyelő, ellenőrző, vagy irányító szerv, vagy a vállalkozás képviselőjére jogosult szerv tagjai több mint felének kinevezésére, vagy

ac) jogosult a vállalkozás ügyeinek irányítására;

b) amely a megállapodásban részt vevő vállalkozások közül valamelyik tekintetében közvetlenül vagy közvetve az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkezik;

c) amely tekintetében a b) pontban említett vállalkozás közvetlenül vagy közvetve az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkezik;

d) amelyben a megállapodásban részt vevő valamely vállalkozás az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel, illetve az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több együttesen az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkezik;

e) amelyben az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel együttesen rendelkeznek

ea) a megállapodásban részt vevő vállalkozások vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai, vagy

eb) a megállapodásban részt vevő egy vagy több vállalkozás vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása, valamint egy vagy több harmadik fél;

3. *know-how*: a szállító tapasztalataiból eredő és kipróbált, iparjogvédelmi oltalom alatt nem álló olyan gyakorlati ismeret vagy azok olyan együttese,

a) amely széles körben nem ismert, illetve könnyen nem hozzáférhető,

b) amely a vevő számára a szerződés szerinti termék vagy szolgáltatás felhasználásához, eladásához vagy viszonteladásához jelentős és hasznos, továbbá

c) amelyről az a) és b) pontban foglalt ismérvek megállapítását lehetővé tevő kellően átfogó ismertetés rendelkezésre áll;

4. *lehetséges versenytárs*: olyan vállalkozás, amely a vertikális megállapodás hiányában, valós alapokon és nem pusztán elméleti lehetőségként, a relatív árak kismértékű, de tartós emelkedése esetén valószínűsíthetően rövid időn belül vállalná az érintett piacra lépéshez szükséges további beruházásokat vagy más szükséges váltási költségeket;

5. *szelektív forgalmazási rendszer*: olyan forgalmazási rendszer, amelyben a szállító vállalja, hogy a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást, akár közvetlenül, akár közvetve, csak meghatározott kritériumok alapján kiválasztott forgalmazóknak adja el, és ezek a forgalmazók vállalják, hogy az ilyen termékeket vagy szolgáltatásokat nem szerződéses forgalmazók számára nem értékesítik a szállító által e rendszer működtetésére meghatározott területen;

6. *szellemi tulajdonjog*: az iparjogvédelmi jogok, a szerzői jog és a szerzői joggal szomszédos jogok, valamint a know-how;

7. *tényleges versenytárs*: ugyanazon érintett piacon tevékenységet folytató vállalkozás;

8. *vállalkozás, szállító, vevő*: a vertikális megállapodásban részt vevő vállalkozás, szállító és vevő, továbbá a vertikális megállapodásban részt vevő vállalkozás, szállító és vevő kapcsolt vállalkozásai, ahol vevőn azt a vállalkozást is érteni kell, amely a Tpv. 11. §-ának hatálya alá eső megállapodás alapján más vállalkozás nevében értékesít terméket vagy szolgáltatást;

9. *versenytárs*: a tényleges vagy lehetséges versenytárs;

10. *versenytilalmi kötelezettség*: olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a vevő nem gyárt, vásárol, ad el vagy értékesít viszonteladás keretében a szerződés szerinti termékkel vagy szolgáltatással versengő terméket vagy szolgáltatást, illetve a vevőt terhelő olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében az érintett piacon a szerződés szerinti termék vagy szolgáltatás, valamint annak helyettesítői tekintetében – az előző naptári évi beszerzései értéke, vagy ahol ez az adott gazdasági ágazatban bevett gyakorlat, mennyisége alapján számítva – a vevő összes beszerzésének több, mint 80%-a a szállítótól vagy a szállító által megjelölt másik vállalkozástól kell, hogy származzon;

11. *vertikális korlátozás*: a verseny korlátozása a Tpv.11. §-ának hatálya alá tartozó vertikális megállapodásban;

12. *vertikális megállapodás*: olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amely a termelési vagy értékesítési lánc eltérő szintjén működő vállalkozások között jön létre, és egyes termékek vagy szolgáltatások a megállapodásban részt vevő

vállalkozások által történő beszerzésének, értékesítésének vagy viszonteladásának feltételeire vonatkozik.

2. Mentesülés

2. § (1) Az e rendeletben meghatározott feltételek szerint – a Tpvt. 17. §-ában meghatározott szempontokra figyelemmel, a Tpvt. 16/A. § (1) bekezdésében meghatározott fenntartással – a vertikális korlátozást tartalmazó vertikális megállapodás mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó, a Tpvt. 11. §-ában meghatározott tilalom alól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mentesülés a vállalkozások társulása és annak tagjai között létrejött, vagy az ilyen társulás és annak szállítói között létrejött vertikális megállapodásokra akkor terjed ki, ha a tagok mindegyike termékeket értékesítő kiskereskedő, és a társulás egyetlen tagjának saját kapcsolt vállalkozásaival együtt elért teljes éves nettó árbevétele sem haladja meg az 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Az ilyen társulások által kötött vertikális megállapodások (1) bekezdés szerinti mentesülése nem érinti a Tpvt. 11. §-ának a társulás tagjai között létrejött horizontális megállapodásokra és a társulás által elfogadott döntésekre való alkalmazását.

(3) Az (1) bekezdés szerinti mentesülés kiterjed a szellemi tulajdonjogoknak a vevőre történő átruházására vagy a szellemi tulajdonjogi oltalom tárgyának vevő általi hasznosítására vonatkozó rendelkezést tartalmazó vertikális megállapodásra, feltéve, hogy az ilyen rendelkezés

a) nem az érintett megállapodás elsődleges tárgyát képezi,

b) közvetlenül a termékeknek vagy a szolgáltatásoknak a vevő vagy annak ügyfelei által történő felhasználásához, eladásához vagy viszonteladásához kapcsolódik, valamint

c) a szerződés szerinti termék vagy szolgáltatás tekintetében nem tartalmaz az e rendelet alapján nem mentesülő korlátozással azonos célú versenykorlátozást.

(4) A versenytárs vállalkozások között létrejött vertikális megállapodásra az (1) bekezdés szerinti mentesülés csak akkor alkalmazható, ha a megállapodás nem kölcsönös vertikális megállapodás, és

a) a szállító terméket gyárt és forgalmaz, míg a vevő a termék forgalmazója, de a gyártás szintjén nem versenytársa a másik vállalkozásnak; vagy

b) a szállító a szolgáltatási vertikum több szintjén nyújt szolgáltatásokat, a vevő pedig kiskereskedelmi szinten bocsátja rendelkezésre termékeit és nyújt szolgáltatást, miközben ő maga nem versenytársa a másik vállalkozásnak a szolgáltatási vertikum azon szintjén, amelyen a szerződés szerinti szolgáltatásokat vásárolja.

(5) Ez a rendelet nem alkalmazható az olyan vertikális megállapodásra, amelynek tárgya valamely más, a Tpvt. 16. §-a szerinti rendelet hatálya alá tartozik, kivéve, ha az ilyen rendelet másképp rendelkezik.

3. A piaci részesedési küszöbre vonatkozó szabályok

3. § (1) A 2. § szerinti mentesülés akkor alkalmazható, ha a szállító piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol eladja a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást, és a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást vásárolja.

(2) Ha egy többoldalú megállapodásban részt vevő vállalkozás a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást a megállapodásban részt vevő valamely vállalkozástól veszi meg, majd azt a megállapodásban részt vevő valamely másik vállalkozásnak adja el, a megállapodásra a 2. § szerinti mentesülés csak akkor alkalmazható, ha a vállalkozás piaci részesedése az (1) bekezdésben meghatározott piaci részesedési küszöböt sem vevőként, sem szállítóként nem haladja meg.

4. § (1) A szállító piaci részesedését a piaci eladások értékére vonatkozó adatok alapján, a vevő piaci részesedését a piaci beszerzések értékére vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani. Ha a piaci eladási vagy beszerzési értékekre vonatkozó adat nem áll rendelkezésre, az érintett vállalkozás piaci részesedését más megbízható piaci információ – beleértve a piaci értékesítés és beszerzés mennyiségét – alapuló becslések alapján kell meghatározni.

(2) A piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani.

(3) A szállító piaci részesedésének megállapításánál valamennyi, a szállítóval vertikálisan integrált forgalmazó számára értékesítés céljából szállított terméket és szolgáltatást figyelembe kell venni.

5. § (1) Ha egy kezdetben kevesebb, mint 30%-os piaci részesedéssel rendelkező vállalkozás piaci részesedése később e fölé, de legfeljebb 35%-ig emelkedik, a 2. § szerinti mentesülés a 30%-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének naptári éve után két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazható.

(2) Ha egy kezdetben kevesebb, mint 30%-os piaci részesedéssel rendelkező vállalkozás piaci részesedése később 35% fölé emelkedik, a 2. § szerinti mentesülés a 35%-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének naptári éve után egy naptári évig továbbra is alkalmazható.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt kedvezményt nem lehet együttesen olyan módon alkalmazni, hogy annak időtartama a két naptári évet meghaladja.

(4) A piaci részesedési küszöb alkalmazása szempontjából az 1. § 2. pont e) alpontjában említett vállalkozás piaci részesedését az 1. § 2. pont a) alpontjában felsorolt jogokkal illetve hatáskörökkel rendelkező vállalkozások között egyenlő arányban kell felosztani.

4. A forgalmi küszöb számítására vonatkozó szabályok

6. § (1) A 2. § (2) bekezdése szerinti teljes éves nettó árbevétel értékének meghatározásához a vertikális megállapodásban részt vevő vállalkozás és a kapcsolt vállalkozásai által a megelőző üzleti év során valamennyi termék és szolgáltatás

tekintetében elért, adók és az egyéb közterhek nélkül számított árbevétel össze kell számítani. E célból nem lehet figyelembe venni a vertikális megállapodásban részt vevő vállalkozás és kapcsolt vállalkozásai közötti ügyleteket, illetve a kapcsolt vállalkozásai egymás közötti ügyleteit.

(2) Az euróban meghatározott összegek forintra történő átszámításakor a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közétett, az üzleti év utolsó napján érvényes deviza középárfolyamot kell alkalmazni. Újonnan alapított vállalkozás esetén a tárgyévet megelőző év utolsó napján érvényes MNB által megállapított deviza középárfolyamot kell alkalmazni.

(3) Ha a teljes éves nettó árbevétel két egymást követő pénzügyi év során a 2. § (3) bekezdésében meghatározott küszöbértéket legfeljebb 10%-kal haladja meg, a 2. § szerinti mentesülés továbbra is alkalmazható.

5. Különösen súlyos korlátozások miatt nem mentesülő megállapodások

7. § A 2. § szerinti mentesülés nem alkalmazható arra a vertikális megállapodásra, amelynek célja közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt

a) a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez – a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként – rögzített vagy legkisebb eladási árat;

b) annak korlátozása, hogy a vevő milyen területen – ide nem értve a telephelyére vonatkozó esetleges korlátozás lehetőségét –, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a megállapodás szerinti terméket vagy szolgáltatást, kivéve

ba) a szállító számára fenntartott vagy a szállító által egy másik vevőnek juttatott kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoportnak történő aktív értékesítés korlátozását, ha ez nem korlátozza a vevő ügyfelei általi értékesítést,

bb) a nagykereskedőként működő vevő által a végső felhasználók részére történő értékesítés korlátozását,

bc) a szelektív forgalmazási rendszer tagjai által nem felhatalmazott forgalmazó részére történő értékesítés korlátozását a szállító által e rendszer működtetésére fenntartott területen, vagy

bd) a vevő korlátozását abban, hogy beépítés céljára szállított részegységet olyan ügyfél részére értékesítsen, aki azt a szállító által gyártott termékkel azonos típusú termék gyártásához használná fel;

c) egy szelektív forgalmazási rendszer kiskereskedelmi szintjén működő tagjai által a végső felhasználók részére történő aktív vagy passzív értékesítések korlátozása, ide nem értve annak lehetőségét, hogy a szelektív forgalmazási rendszer valamely tagja számára megtiltsák a nem megengedett telephelyről történő működést;

d) a forgalmazók között – ideértve a kereskedelem eltérő szintjein működő forgalmazókat is – egy szelektív forgalmazási rendszeren belül megvalósított keresztszállítások korlátozása; vagy

e) olyan korlátozás, amelyben a részegység szállítója és az ilyen részegységet beépítő vevő állapotodott meg, és amely abban korlátozza a szállítót, hogy a részegységet pótalkatrészként értékesítse a végső felhasználóknak, javítóműhelyeknek vagy más olyan szolgáltatóknak, amelyeket a vevő nem hatalmazott fel termékeinek javításával vagy karbantartásával.

6. Nem mentesülő korlátozások

8. § (1) A 2. § szerinti mentesülés nem alkalmazható az olyan

a) közvetlen vagy közvetett versenytilalmi kötelezettségre, amely határozatlan időre vagy öt évet meghaladó időtartamra szól;

b) közvetlen vagy közvetett kötelezettségre, amelynek értelmében a vevő a megállapodás megszűnése után nem gyárt, nem vásárol, nem ad el, vagy viszonteladás keretében nem értékesít valamely terméket vagy szolgáltatást, kivéve, ha az ilyen kötelezettség

ba) a szerződés szerinti termékkel vagy szolgáltatással versengő termékre vagy szolgáltatásra vonatkozik,

bb) azokra a helyiségekre és területekre korlátozódik, ahol a vevő a megállapodás időtartama alatt működik,

bc) a szállító által a vevőre átruházott know-how védelméhez elengedhetetlen, és

bd) időtartama a megállapodás megszűnésétől számított egy éves időtartamra korlátozódik;

c) közvetlen vagy közvetett kötelezettségre, amelynek értelmében a szelektív forgalmazási rendszer tagjai meghatározott versenytárs szállítók márkáit nem értékesíthetik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában határozatlan időtartamra kötöttnek kell tekinteni azt a rövidebb időre kötött versenytilalmi kötelezettséget is, amely ráutaló magatartással, vagy más módon hallgatólagosan öt évet meghaladó időtartamra megújítható.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti öt éves időkorlátozás nem alkalmazható abban az esetben, ha a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást a vevő a szállító tulajdonában lévő vagy a szállító által a vevővel kapcsolatban nem álló harmadik személytől bérelt helyiségből vagy területről értékesíti, feltéve, hogy a versenytilalmi kötelezettség időtartama nem haladja meg a helyiségnek vagy területnek a vevő általi birtoklásának időtartamát.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában foglaltak nem érintik a közkinccsé még nem vált know-how felhasználására és hozzáférhetővé tételére vonatkozó határozatlan időtartamú korlátozás lehetőségét.

7. Záró rendelkezések

9. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A rendelet hatályba lépését megelőzően már hatályba lépett azon megállapodások, amelyek megfelelnek az e rendelet hatályba lépését megelőzően hatályos, a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló jogszabályi előírásoknak, az e rendelet hatályba lépését követően egy évig továbbra is mentesülnek a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó, a Tpv. 11. §-ában meghatározott tilalom alól.

(3) Hatályát veszti a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 55/2002. (III. 26.) Korm. rendelet.